

Troldgaardens Økologiske Sortbroget grise, under åben himmel.

Troldgaarden er et økologisk landbrug og er Danmarks største producent af sortbroget dansk landrace gris. En griserace, hvis aner går langt tilbage og som smagsmæssigt, kan sammenlignes med den spanske sortfodsgris. De sortbrogede grise vokser sig langsomt store. Det betyder, at de har tid til at udvikle et naturligt forhold mellem fedt og muskler.

Og det kan smages!

Racen trives fortrinligt i det danske klima og er derfor ideel til udendørs, økologisk produktion. Alligevel er den sortbrogede gris i dag udryddelsestruet og tæller blot nogle få hundrede voksende individer. I slutningen af 1800-tallet var udenlandske svineracer, primært engelske kommet til landet i stor stil, og den danske svineavl var er virvar(viras) af krydset svin. Dog var der stadig en bestand af sortbroget og hvide landrace svin tilbage, fortrinsvis på øerne. I 1880'erne blev et avlscenter oprettet for de sortbroget grise og racen blev officielt beskrevet.

Frem til 1930, var de sortbroget anerkendte avlsdyr til krydsningsavl. Racen er kendt for sit gode gemyt, moderegnskaber og frugtbarhed. D. 25 juli 1930, lykkedes det omkring 40 avlere af sortbroget grise at oprette en avlsforening

I 1900'tallet eksporterede Danmark store mængder svinekød til det engelske marked, primært til bacon. Desværre skete der en bevægelse imod de sortbroget grise, fra landbrugets top . Årsagen var de sorte pletter, og de sorte hår der kan sidde tilbage i flæskesværen.

"Vi har modtaget massere af klager over bacon af sortbroget svin. De sorte børster er nemlig almindeligvis meget længere og stivere end de hvide og går ofte gennem sværen helt dybt ned i spækket" forklarede Trautmann til pressen. "sådan bacon beder englænderne os om at blive fri for. De ønsker nemlig ikke at få "skægstubbe" til lunch. De sortbroget svin må derfor erklæres krig" - østsjællandske folkeblad 13.aug 1930 . Med artiklen under overskriften " de sortbroget svins endelige"

Endvidere fandt samme sekretær det ganske malplaceret, at starte foreningen til den sortbroget gris beskyttelse "når englænderene atter og atter klager over bacon af de sortbroget svin, så syntes jeg i grunden, at vi bør lade være med at opdrætte dem" forsatte han. Endvidere udtrykte han uden diplomatisk omsvøb, at opdrætterne af sortbroget svin vil tjene både deres land og sig selv bedst ved snarrest at opgive avlen af sortbroget svin og anskaffe gode hvide svin i stedet for. At Trautmann på vegne af dansk landbrug absolut ikke var fremkommet med tomme krigstrusler, skulle de næse adskillige årtier med al tydelighed vise.

Om klagerne holdte vand, er svært at sige. For den nyoprettede avlerforening for sortbroget svin, forsøgte at få klagerne på skrift. Dette mislykkedes, og da de talte med datidens største svineeksportør, havde han ikke hørt noget om disse påstande... Hetz og senere næsten udryddelse.

I 1980, gav passioneret avlere sig for at finde de sidste sortbroget grise. Under 20 individer var der tilbage. Med ihærdig avlsarbejde blev racen "reddet" og i skrivende stund er der i omegnen af 250 voksne individer i Danmark og blev optaget på FAO liste over bevaringsværdige husdyr.

På Troldgaarden har vi ca. 20% af alle sortbroget grise i Danmark, og vi er stolte af det. Den eneste måde at undgå, at racen skal uddø, er ved at spise den. Vi kalder det Spis og Bevar

Fakta:

- 40 søer og avlsorner
- 500 grise/året
- 12-14 uger med soen (4 uger konventionel, 7 uger øko)
- Fodres med 100% øko
- 100% friland, delvis mellem juletræer
- Slagtealder, ca. 10-11 mdr. (5 mdr. konventionel, 6 mdr. øko)
- Aflives, slagtes, opskæres og forarbejdes på gården af Philip
- Soen bliver typisk 6-7 år (3 år konventionel)
- Fodres med en lav proteinblanding (for så vidt mulig at undgå soya), græsensillage, helsæd

	Konventionel	Friland	Økologisk	Antonius	BornholmerGrisen	Svendborg grisen	Troldgaarden
Race	LYD – Landrace, Yorkshire og Duroc	LYD – Landrace, Yorkshire og Duroc	LYD – Landrace, Yorkshire og Duroc	LYD – Landrace, Yorkshire og Duroc	LYD – Landrace, Yorkshire og Duroc	LYD – Landrace, Yorkshire og Duroc	Sortbroget Dansk Landrace
Procentvis ude i det fri	0 %	18 %	25 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Slagtesvin arealkrav år 100kg/m²	0,85 stald	0,55 stald 0,50 løbegård (1,05)	1,3 stald 1 løbegård (2,3)	0,85 stald	0,85 stald	0,85 stald	Min 100m ² pr gris udenfor
Antal kuld grise pr år.	2,4	2,4	2	2,4	2,4	2,4	1,5
Fravænnens fra mor efter	3 uger	4 uger	7 uger	4 uger	4 uger	4 uger	14 uger
Fri adgang til halm	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Procentvis grovfoder	0 %	10 %	20 %	0 %	0 %	0 %	40 %
Transporttid til slagteri	Maks 8 timer	Maks 8 timer	Holdes på et minimum	Maks 8 timer	Maks 1 time	Maks 8 timer	Ingen, aflives på gården
Alder og vægt ved slagtning	5- 6 mdr. 105 - 110kg	6 mdr. 110kg	6 mdr. 110kg	6 mdr. 110kg	6 mdr. 110 kg	6 mdr. 110kg	10 mdr. 90-110 kg

Sundhed og gris: I et tidligere projekt fik vi målt omega 3 og 6 fedtsyre i to stykker kamfilet.

Iflg. <https://frida.fooddata.dk> har en alm. konventionel gris et forhold på ca. 1-13.

Troldgaardens grise havde et forhold på 1-7 i en analyse fra Teknologisk institut.

Der er ingen officiel anbefalet balance mellem 3 og 6, men der er ingen uenighed om, jo tættere på 1-1 jo bedre.

